

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas rīkotajā darba grupā:

Pētniecība un inovācija (Working Party on Research and Innovation)

20.11.2012., Brisele

Izskatāmie jautājumi (darba kārtība):

Pētniecības un inovācijas (RES) **COPA/COGECA darba grupas sanāksme.**

Latvijas pārstāvis šajā darba grupā piedalās pirmo reizi.

1. Darba kārtības apstiprināšana.
2. Darba grupas priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieku vēlēšanas.
3. Iepriekšējās darba grupas (WP) sanāksmes protokola apstiprināšana.
4. Par „Eiropas Inovāciju Partnerību” (EIP) lauksaimniecības ilgtspējas un produktivitātes nodrošināšanā.
 - 4.1. Ziņojums par 19.11.2012. notikušo konferenci "The EIP on agricultural productivity and sustainability – Priorities and Delivery Mechanisms"
 - 4.2. Priekšlikumi par EIP turpmāko virzību, ņemot vērā lauku attīstības programmu (Rural Development).
5. Publiskā un privātā partnerība un bio-ekonomikas nozares attīstība.
 - 5.1. Innovation Broker (Beļģija) ziņojums.
 - 5.2. Nella Mikkola pārskats par COPA-COGECA darba grupas "Improving the competitiveness of the bio-based industry value chains" aktualitātēm.
6. Pētniecības un inovācijas darba grupas priekšlikumi Horizon 2020
7. COPA-COGECA informācija par biedru dalību pētniecības projektos.

Rezumējums par 2.darba kārtības jautājumu:

Par Pētniecība un inovācija (RES) COPA/COGECA darba grupas priekšsēdētāju ievēlēja vienīgo kandidātu – **Aurelian Esposito-Fava** (Francija, French Chamber of Agriculture).

Par priekšsēdētāja vietniekiem ievēlēja **Kjell Ivarsson** (Zviedrija, Federation of Swedish Farmers) un **Juan Sagarna** (Spānija, Cooperativas Agro-alimentarias, Spanish Agro-food Cooperative Association).

Rezumējums par 4.darba kārtības jautājumu.:

Jānorāda, ka šis, manuprāt, ir būtiskākais no šajā darba grupā aplūkojamajiem jautājumiem, jo dod ieskatu par inovāciju un pētniecības budžetu, iespējamo

finansējumu ar lauksaimniecības nozari saistītajai pētniecībai nākamajā ES plānošanas periodā. Tai pat laikā ir jāņem vērā, ka EK, DG Agri u.c. DG joprojām nav izlēmuši par galīgajiem risinājumiem pētniecības un inovācijas veicināšanai.

Būtiskākie secinājumi pašlaik (2012.gada novembra beigās):

1. Pašlaik viena no nozīmīgākajām aktualitātēm ir korektas, pamatotas informācijas savlaicīga pieejamība. Svarīgi ir informācijas „filtri”, kas novērstu neprofesionālas, nepārbaudītas informācijas un datu izplatīšanu.
2. Pētniecībai jāizriet no zemnieku un pārstrādes uzņēmumu pasūtījuma. Pētniekiem un pētījumu mērķiem jābūt „saistītiem” ar reālo pasūtītāju vajadzībām.
3. Zemnieku reālais pieprasījums noteiks finansējamās pētniecības un attīstības jomas. Jāievieš t.s. „no apakšas uz augšu” princips izvēloties finansējamās pētniecības tēmas, projektus.
4. Ir lietderīgi iepazīties ar pašlaik par sekmīgiem vai ievēribas atzītiem šādas pētniecības projektiem. Informācija par šiem projektiem ir atrodama šeit norādītajās interneta lapās:

www.adamah.at; www.balticdeal.eu; www.pure-imp.eu;
www.vandenborneaardappelen.com; www.interregdairyman.eu;

5. Pašlaik ir noteikti šādi galvenie virzieni, uz ko ir jāvirza inovācija, pētniecība lauksaimniecībā:
 - 5.1. Sociālā inovācija (akcentējot atklātības un sadarbības principu);
 - 5.2. Bio-ekonomika;
 - 5.3. Piegādes ķēžu optimizēšana un efektīva izmantošana;
 - 5.4. Produktivitāti veicinoši pētījumi un tehnoloģiju pārnese;
 - 5.5. Efektīva resursu izmantošana.
6. Katrai dalībvalstij ir jāatzīst, ka šie virzieni izriet gan no ES, gan globālajām „realitātēm”. Tādēļ svarīgi panākt, ka nākamā perioda budžetā (gan dalībvalstu, gan ES) ir noteikti „iezīmēts” finansējums inovācijai. (Kā viens no šīs programmas realizācijas instrumentiem ir noteikta „Eiropas Inovācijas Partnerība” (EIP) lauksaimniecības ilgtspējas un produktivitātes nodrošināšanā.

Darba grupas diskusiju un individuālo sarunu laikā ir radušies vēl daži secinājumi un komentāri, kas var noderēt Latvijas zemniekiem, pētniekiem un nozares politikas virzītājiem:

- Jānosaka mums aktuālie pētniecības virzieni, konkrētas tēmas (ja tas nav izdarīts), **prioritāšu saraksts**. Vajag izvērtēt Latvijas reālās iespējas, kapacitātes un vajadzības – bet ņemot vērā norises ES un globālajā mērogā (pārtikas drošība, atjaunojamie materiāli, bio-ekonomika, produktivitāte).

- Jāizprot mūsu (**Latvijas**) loma un vieta konkrētajā „vērtību ķēdē” (value chain). Ko mēs spējam piedāvāt „kopējai lietai”.
- Jau tagad jāmeklē mums nozīmīgi **projektu partneri**.
- Bio-ekonomikai ir jāklūst par virzošo spēku.
- Eiropas mērķis – panākt, ka ES kļūst par „**network of networks**”.
- **Eiropas Inovācijas partnerība** (EIP) tiek paredzēts kā jauns **instruments** lauku teritoriju un lauksaimniecības efektivitātes veicināšanai.
- Tieši dalībvalstīm tiks piešķirtas izvēles un lēmuma iespējas, veidojot t.s. „**operacionālās grupas**” jeb vienkārši sakot – vadošās jomas, galvenos spēlētājus, kas spēj virzīt attīstību un inovāciju lauksaimniecībā.
- Šajās „operacionālajās grupās” ir jāiekļauj un jāsadarbojas visplašākajam **ieinteresēto personu lokam**: zemniekiem, pārstrādātājiem, pakalpojumu nodrošinātājiem, pētniecības un izglītības institūcijām, konsultantiem, NVO pārstāvjiem.
- **Inovāciju pārnesei** jānotiek Eiropas mērogā un bez birokrātiskām barjerām;
- Jāakcentē šādu **projektu koordinatoru** un projektu vadītāju loma, to profesionalitāte;
- **Sadarbības kontakttīkla** izveides uzsākšana ir viskomplicētākais brīdis – kādam jābūt līderim, iniciatoram, jābūt ar pieredzi un kontaktiem;
- Jāizvērs šasnēgto rezultātu, pētījumu rezultātu, inovatīvo risinājumu **popularizēšana** ne tika sev tuvākajos reģionos, bet visas ES teritorijā;
- Dalība EIP dos tiešu labumu partnervalstīm (finansēšanas instrumentu pieejamība, lauku teritoriju attīstība, pieeja aktuālajai informācijai).

Rezumējums par 5.darba kārtības jautājumu:

Secinājums: Latvijā jāpanāk, ka augstskolas un pētniecības institūcijas kļūst par inovāciju, jaunu un efektīvu zemkopības metožu un paņēmienu „pārnēsējiem”, ieviesējiem zemnieku saimniecībās, pārstrādes uzņēmumos. (Innovation Broker pieredze Beļģijā).

ES lielie industriālie pasūtītāji ir gatavi ieguldīt ~ 2,8 miljardi eiro – lai panāktu, ka ar biomasu aizvieto fosilās izejvielas. Tas ir svarīgi „biomasas ražotājiem” – zemkopības nozarei, kas ir viena no lielākajām biomasas nodrošinātājiem.

Tai pat laikā šī joma nedrīkst nonākt tiešā konkurencē ar pārtikas ražošanu!

Pašlaik tiek izstrādāta “Strategic Research Agenda”, kas noteiks biomasas pētniecības un ražošanas virzienus ES.

Rezumējums par 6.darba kārtības jautājumu:

Pētniecības un inovācijas darba grupas priekšlikumi Horizon 2020. Tika nolemts iesniegt COPA-COGECA sagatavoto priekšlikumu sarakstu par finansiālajam atbalstam ieteicamajiem pētniecības virzieniem un projektiem (plašs, detalizēts tēmu saraksts ar apmēram 100 nosaukumiem).

Kopsavilkums/ leteikumi turpmākajai rīcībai:

1. Latvijā jāprecizē mūs interesējošie un būtiskie pētniecības virzieni un konkrētas tēmas, lai sekmīgi iekļautos šajā EIP programmā un gūtu atdevi no EK pētniecības un inovācijas attīstības finansējuma zemkopībai.
2. Lauksaimnieku organizācijām jāskaidro zemniekiem un lauksaimniecības produkcijas pārstrādātājiem par Horizon 2020 būtību, par nepieciešamību sadarboties un veidot šādas „operacionālās pētniecības un projektu grupas” jau pašlaik.
3. Jāakcentē, ka īpaši atbalstīti tiks pētījumi, kas solīs lielāku pievienoto vērtību visas ES mērogā, t.i. no reģionāla projekta uz pievienoto vērtību visai ES.
4. Jāņem vērā, ka pašlaik pārtikas drošība ir viena no būtiskākajām aktualitātēm.
5. Latvijas lauksaimnieku organizācijām jāsadarbojas, lai panāktu maksimāli iespējamo ieguvumu no EK jaunajām iniciatīvām pētniecības un inovācijas jomā.
6. Pētniecības un inovācijas COPA-COGECA darba grupa ir uzskatāma par ļoti nozīmīgu informācijas avotu un potenciālu resursu starptautisko pētniecības partneru iegūšanai nākamajā budžeta periodā.

Tālis Laizāns

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA